

Bruxelles, 12. srpnja 2019.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2019/0152(COD)

11227/19
ADD 1

RECH 405
COMPET 581
EDUC 350
CODEC 1298
IA 175

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	11. srpnja 2019.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2019) 330 final
Predmet:	PRILOG prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2019) 330 final - ANNEX.

Priloženo: COM(2019) 330 final ANNEX

Bruxelles, 11.7.2019.
COM(2019) 330 final

ANNEX

PRILOG

**prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća
o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta
za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.:
jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta**

{SEC(2019) 275 final} - {SWD(2019) 330 final} - {SWD(2019) 331 final}

PRILOG

Sadržaj

1.	Uvod.....	2
1.1.	EIT: temeljni inovacijski instrument EU-a	3
1.2.	Ključne prednosti	3
1.3.	Ključni izazovi	6
2.	Povećanje očekivanja: EIT u razdoblju 2021.–2027.....	7
2.1.	Ciljevi.....	7
2.2.	Položaj u okviru Obzora Europa	8
3.	Jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta	9
3.1.	Zajednice znanja i inovacija.....	9
3.2.	Potpora inovacijskom kapacitetu visokog obrazovanja	11
3.3.	Međusektorske aktivnosti EIT-a	13
3.4.	Provedba u praksi.....	15
3.5.	Sinergije i komplementarnosti s drugim programima.....	18
4.	Resursi.....	19
4.1.	Proračunske potrebe	19
4.2.	Učinak (praćenje i evaluacija).....	20
5.	Prilog 1.A	24
6.	Prilog 1.B	24

1. UVOD

U ovom se Strateškom inovacijskom programu (SIP) utvrđuju strategija i prioriteti Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje od 2021. do 2027. To je glavni politički dokument EIT-a za sljedeće programsko razdoblje u kojem se definiraju njegovi ciljevi, ključna djelovanja, očekivani rezultati i potrebna sredstva. SIP-om se osigurava potrebno usklađivanje EIT-a s [prijedlogom o Obzoru Europa], okvirnim programom Unije za potporu istraživanjima i inovacijama za razdoblje od 2021. do 2027. Osim toga, njime se osiguravaju odgovarajuće sinergije i komplementarnosti između aktivnosti EIT-a i aktivnosti drugih inicijativa, politika i instrumenata Unije.

SIP za razdoblje 2021.–2027. temelji se na procjeni učinka koju je provela Europska komisija. U njemu se uzima u obzir nacrt SIP-a koji je Upravni odbor EIT-a dostavio Europskoj komisiji 20. prosinca 2017., u skladu s Uredbom o EIT-u¹. Osim toga, on odražava novi [prijedlog o Obzoru Europa] koji je Europska komisija predstavila u lipnju 2018., a posebno ključnu ulogu EIT-a kao dijela stupa [„Inovativna Europa”] (stup III.) i njegov doprinos svladavanju globalnih izazova, uključujući postavljene klimatske ciljeve, europskoj industrijskoj konkurentnosti (stup II.) i izvrsnoj znanosti (stup I.). SIP se temelji na saznanjima stečenima proteklih godina rada EIT-a i na rezultatima opsežnog savjetovanja s ključnim dionicima.

U SIP-u se uzima u obzir strateško planiranje za Obzor Europa kako bi se osigurala usklađenost s aktivnostima tog okvirnog programa i drugim relevantnim programima Unije, dosljednost prioritetima i obvezama EU-a te veća komplementarnost i sinergije s nacionalnim i regionalnim prioritetima i programima financiranja.

¹ Uredba (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o osnivanju Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (SL L 97, 9.4.2008., str. 1.). Izmijenjena Uredbom (EU) br. 1292/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. (SL L 347, 20.12.2013., str. 174.).

1.1. EIT: temeljni inovacijski instrument EU-a

EIT je osnovan 2008. kako bi jačanjem inovacijskog kapaciteta država članica i Europske unije pridonio održivom gospodarskom rastu i konkurentnosti. Predvodio je integraciju obrazovanja, poslovanja i istraživanja (trokut znanja) i bio posebno usmjeren na poduzetnički talent i inovacijske vještine. Evaluacija na sredini provedbenog razdoblja EIT-a provedena 2018. potvrdila je da je temeljno obrazloženje EIT-a i dalje valjano i da je njegov model integracije trokuta znanja utemeljen na inovacijama i dalje relevantan.

Deset godina nakon osnivanja EIT-a tempo inovacija dramatično se ubrzao. Inovacije preobličuju gospodarske sektore, mijenjaju postojeće poslovne modele i otvaraju posve nove mogućnosti. Globalni gospodarski poredak mijenja se, a međunarodna konkurencija sve je veća, s čime raste i ovisnost EU-a o inovacijskim talentima i kapacitetima. Suoblikovanje alata, suradnja i zajedničko stvaranje među disciplinama te među područjima obrazovanja, poslovanja i istraživanja važniji su nego ikad za svladavanje globalnih izazova povezanih s klimatskim promjenama i neodrživim iskorištavanjem prirodnih resursa, digitalnom transformacijom, demografskim promjenama ili budućnošću zdravstvene skrbi i hrane.

U [prijedlogu o Obzoru Europa], novom okvirnom programu za potporu istraživanjima i inovacijama za razdoblje od 2021. do 2027., Europska komisija obvezala se da će nastaviti povećavati inovacijski potencijal Europe kako bi mogla odgovoriti na buduće izazove. Posebna uloga EIT-a u poticanju inovacija povezivanjem poslovanja, obrazovanja, istraživanja, javnih tijela i civilnog društva ojačana je njegovim uključivanjem u [stup „Inovativna Europa”] [prijedloga o Obzoru Europa]. [Prijedlog o Obzoru Europa] odražava sve veću usmjerenost EU-a na inovacije i potrebu za ostvarenjem ambicija u tom području.

1.2. Ključne prednosti

Otkad je osnovan, EIT se postupno etablirao kao uspješan instrument za svladavanje društvenih izazova. EIT djeluje uglavnom putem zajednica znanja i inovacija (ZZI-ji), velikih europskih partnerstava među organizacijama za obrazovanje i osposobljavanje, poslovanje i istraživanja. Trenutačno postoji osam ZZI-ja, a aktivni su u sljedećim područjima: klimatske promjene, digitalna transformacija, energija, hrana, zdravlje, sirovine, gradska mobilnost i proizvodnja s dodanom vrijednošću (vidjeti sliku 2).

Svaki ZZI organiziran je oko pet do deset kolokacijskih centara², koji su zamišljeni kao geografski centri za praktičnu integraciju trokuta znanja. Ti su centri organizirani i strukturirani u skladu s regionalnim i nacionalnim inovacijskim kontekstom te se temelje na sveeuropskoj mreži postojećih laboratorija, ureda ili kampusa ključnih partnera ZZI-ja.

ZZI-ji upravljaju portfeljima aktivnosti trokuta znanja na sljedeće načine:

² Kolokacijski centar je geografsko područje na kojemu se nalaze sjedišta glavnih partnera ZZI-ja iz trokuta znanja i na kojemu mogu lako surađivati; on je stoga žarište aktivnosti ZZI-ja na tom području.

- *aktivnostima obrazovanja i osposobljavanja* posebno usmjerenima na poduzetništvo kako bi se osposobio sljedeći naraštaj talenata, uključujući oblikovanje i provedbu programa kojima je dodijeljena oznaka EIT-a³, posebno na razini magisterija ili doktorata (oznaka EIT-a),
- *aktivnostima za potporu inovacijama* radi razvoja inovativnih proizvoda, postupaka i usluga za konkretne poslovne prilike,
- *aktivnostima osnivanja poduzeća i potpore poduzetnicima*, kao što su programi ubrzavanja razvoja koji poduzetnicima pomažu da svoje ideje pretvore u uspješne pothvate i ubrzaju proces rasta.

ZZI-ji su dinamični inovacijski ekosustavi koji daju širok raspon rezultata (vidjeti sliku 1 u nastavku).

*brojke iz srpnja 2018.

Slika 1: Dosadašnji rezultati EIT-a, izvor: EIT

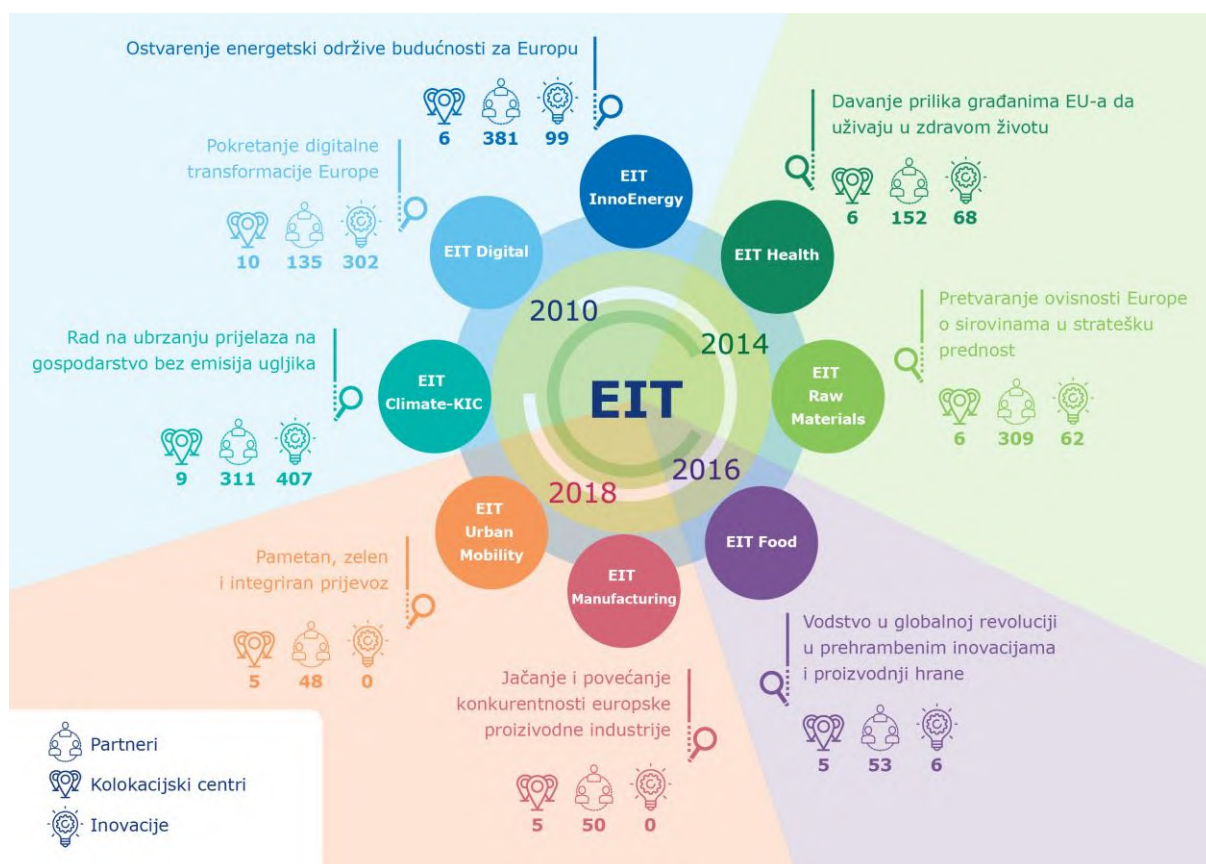
Najvažniji su elementi modela EIT-a obrazovanje i osposobljavanje te razvoj talenata i vještina. Ni jedna druga mjera EU-a u području inovacija ne uključuje visoko obrazovanje u inovacijski lanac vrijednosti koliko ga uključuje EIT. Plan EIT-a za obrazovanje ključan je za razvoj kompetentnih inovatora orijentiranih na poduzetništvo. Do 2017. više od 1 700 osoba uspješno je završilo diplomski ili poslijediplomski program s oznakom EIT-a, a tisuće su ih sudjelovale u obrazovnim aktivnostima i drugim oblicima obrazovanja ili osposobljavanja s naglaskom na poduzetništvu i inovacijama.

EIT se od drugih inovacijskih instrumenata razlikuje po tome što integracijom trokuta znanja nastoji svladati globalne izazove. Dodjelom bespovratnih sredstava za ZZI-je za razdoblje do 15 godina EIT ispunjava svoj dugoročni cilj svladavanja globalnih izazova s pomoću inovativnih proizvoda i usluga te donosi konkretne koristi našem društvu i građanima. EIT je za ZZI-je postavio cilj da nakon 15 godina postanu financijski održivi, što je jedinstven način oblikovanja inovacijskog instrumenta koji je usmjeren na poslovanje i rezultate. U tom kontekstu ZZI-ji moraju razvijati i provoditi strategije koje stvaraju prihode kako bi svoj inovacijski ekosustav očuvali i nakon razdoblja obuhvaćenog sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava.

³ Oznaka EIT-a je pečat kvalitete koji EIT dodjeljuje obrazovnim programima ZZI-ja usklađenima s određenim kriterijima kvalitete koji su povezani, među ostalim, s poduzetničkim obrazovanjem i inovativnim kurikulumima za „učenje kroz praksu”.

Pristup EIT-a doprinosi i postupnim i disruptivnim inovacijama kako bi se djelotvorno spriječili poremećaji na tržištu te pomoglo pri transformaciji industrija. On omogućuje stvaranje dugoročnih poslovnih strategija za suočavanje s globalnim izazovima i pomaže stvaranju okvirnih uvjeta nužnih za dobro funkcioniranje inovacijskih ekosustava i razvoj inovacija.

EIT nudi učinkovitu i djelotvornu platformu za osnivanje, rast i vođenje ZZI-jâ sa snažnim efektom umrežavanja i pozitivnim učinkom prelijevanja (vidjeti sliku 2 u nastavku). ZZI-ji iz prve generacije (EIT Digital, EIT Climate i EIT InnoEnergy), koji su osnovani 2009., etablirali su se i sazreli, a njihovi okvirni sporazumi o partnerstvu istječu nakon 2024. u skladu s najdužim razdobljem dodjele bespovratnih sredstava. Sada sazrijevaju i druga i treća generacija ZZI-jâ (EIT Health i EIT Raw Materials – 2014., EIT Food – 2016.). EIT Urban Mobility i EIT Manufacturing, dva ZZI-ja imenovana u prosincu 2018., počinju s radom 2019.

Slika 2: EIT-ove zajednice znanja i inovacija, izvor: Europska komisija

Sa svojih osam ZZI-ja i više od 1 000 partnera iz područja poslovanja, istraživanja i obrazovanja EIT je najveći inovacijski ekosustav koji EU podupire. Potporu EIT-a primilo je više od 1 200 novoosnovanih poduzeća i inovativnih pothvata, a oni su privukli više od 890 milijuna EUR vanjskih financijskih sredstava te je stvoreno više od 6 000 radnih mjesta. To što je više od 50 % partnera ZZI-jâ iz poslovnog sektora (industrija, MSP-ovi i novoosnovana poduzeća) dokaz je uske povezanosti s tržištem. Povećanje broja partnera svakog ZZI-ja pokazuje privlačnost i dugoročni potencijal EIT-ova modela. Do 2019. u suradnju sa ZZI-jima uključilo se više od 600 poduzeća, 250 visokih učilišta, 200 istraživačkih organizacija i više od 50 organizacija i tijela civilnog društva.

Zbog trajnih regionalnih razlika u uspješnosti u području inovacija EIT je 2014. pokrenuo regionalni program za inovacije (RPI) kako bi proširio svoj regionalni doseg na zemlje koje su skromni ili umjereni inovatori. U okviru RPI-ja EIT je proširio svoje aktivnosti diljem Europe i sad regijama sa slabim rezultatima u području inovacija nudi prilike da se uključe u aktivnosti trokuta znanja kao dio zajednice ZZI-jâ. To se odražava i u udjelu sredstava EIT-a dodijeljenih partnerima zemalja skupine EU-13 (koji je 2018. iznosio 8,3 % u usporedbi s 4,8 % u okviru Obzora 2020.).

Slika 3: EIT u Europi, izvor: EIT, 2018.

EIT uspijeva ostati prilagodljiv te razvijati načela i pravila za uspješno upravljanje svojim ZZI-jima u okviru krovnog programa Obzor 2020. i u skladu s Uredbom o EIT-u. Njegova operativna neovisnost omogućuje mu da testira i djelotvorno provodi niz novosti u upravljanju korisnicima, npr. mehanizam financiranja na temelju konkurentnosti, ciljeve financijske održivosti i posebne ključne pokazatelje uspješnosti.

1.3. Ključni izazovi

EIT je dio općeg okvirnog programa Obzor Europa koji, među ostalim, nastoji ostvariti učinak na znanost, gospodarstvo/tehnologiju i društvo kako bi se ojačao znanstveni i tehnološki temelj Unije; ostvarili strateški prioriteti Unije, poticala njezina konkurentnost u svim državama članicama, pa tako i konkurentnost industrije, te pridonijelo svladavanju globalnih izazova, uključujući ciljeve održivog razvoja. Temeljni je uvjet za uspjeh u tom radu zadovoljenje trajne potrebe za povećanjem inovacijskog kapaciteta diljem Unije. Tri su konkretna izazova s kojima se EU suočava, a koji će usmjeriti djelovanja EIT-a u razdoblju 2021.–2027. i koji se odražavaju u EIT-ovim općim ciljevima.

Kao prvo, rast današnjih gospodarstava sve više ovisi o vještinama i sposobnostima ljudi i organizacija da ideje pretvore u proizvode i usluge. Inovacijske vještine i poduzetnička kultura danas su najvažniji, posebno u području tehnologije i znanosti, ali sve više i u drugim disciplinama. Postoji velika potreba za dodatnim jačanjem inovacijskog kapaciteta visokih učilišta u Europi. EIT je u jedinstvenom položaju da to ostvari u okviru Obzora Europa.

Kao drugo, fizička blizina ključan je čimbenik koji omogućuje inovacije. Inicijative usmjerene na razvoj inovacijskih mreža i pružanje usluga koje podupiru stvaranje, razmjenu i prijenos znanja izrazito su važne za poticanje interakcija između poduzeća, akademske zajednice, istraživačkih organizacija, vlada i pojedinaca. Međutim, uspješnost u istraživanjima i inovacijama znatno se razlikuje unutar EU-a, što pokazuje godišnja Europska ljestvica uspjeha u inoviranju. Iznimno je važno da inovacije budu uključive i da proizlaze iz lokalnih potreba. Aktivnosti EIT-a usmjerene su na konkretna lokalna područja i zato doprinose jačanju lokalnih inovacijskih ekosustava.

Naposljetku, za uspješnost inovacijskih ekosustava potrebna je kombinacija znanja, infrastrukture i talenta. Potrebno je uspostaviti okvirne uvjete i snažne sinergije za suradnju europskih područja istraživanja, obrazovanja i inovacija kako bi se osiguralo pravilno i učinkovito ulaganje ograničenih resursa u istraživanja i inovacije. Produbljivanje integracije trokuta znanja putem postojećih i novih ZZI-ja dokazano potiče stvaranje okružja koje pogoduje inovacijama i vodeći je cilj EIT-a.

2. POVEĆANJE OČEKIVANJA: EIT U RAZDOBLJU 2021.–2027.

EIT će kao sastavni dio programa Obzor Europa doprinositi ispunjavanju njegovih općih ciljeva i prioriteta. ZZI-ji će biti dio institucionaliziranih europskih partnerstava, što znači da će se na njih primjenjivati niz načela i kriterija životnog ciklusa kako bi se osigurao koherentniji i otvoreniji pristup koji se temelji na učinku. Opći ciljevi EIT-a stoga odražavaju općenitu ulogu EIT-a u Obzoru Europa i njegov položaj u [stupu „Inovativna Europa”].

2.1. Ciljevi

Temeljna područja intervencije za EIT definirana su u [prijedlogu o Obzoru Europa]. EIT će i dalje podupirati svoje zajednice znanja i inovacija (ZZI) kako bi ojačao inovacijske ekosustave koji pomažu u suočavanju s globalnim izazovima. To će činiti poticanjem integracije obrazovanja, istraživanja i poslovanja, čime će stvarati okruženja koja pogoduju inovacijama, te promicanjem i podupiranjem novog naraštaja poduzetnika i poticanjem osnivanja inovativnih poduzeća u bliskoj sinergiji i komplementarnosti s Europskim vijećem za inovacije (EIC). Pritom će se posebno usmjeriti na:

- (1) jačanje održivih inovacijskih ekosustava diljem Europe;
- (2) poticanje inovacija i poduzetništva boljim obrazovanjem;
- (3) uvođenje na tržište novih rješenja za svladavanje globalnih izazova.

U skladu s izazovima s kojima se EIT suočava (opisanim u poglavlju 1.3.) te radi doprinosa prethodno navedenim temeljnim ciljevima koji su za EIT definirani u [prijedlogu o Obzoru Europa], posebni su ciljevi EIT-a za razdoblje 2021.–2027. sljedeći:

- (a) povećati učinak ZZI-ja i integracije trokuta znanja;
- (b) povećati inovacijske kapacitete sektora visokog obrazovanja promicanjem institucijskih promjena u visokim učilištima;
- (c) povećati svoj regionalni doseg kako bi se smanjile regionalne razlike u inovacijskom kapacitetu unutar EU-a.

2.2. Položaj u okviru Obzora Europa

Ispunjavanjem tih ciljeva EIT će doprinijeti općenitom ostvarenju učinka Obzora Europa na znanost, gospodarstvo/tehnologiju i društvo. Nastavit će jačati inovacijske ekosustave koji pomažu u svladavanju globalnih izazova tako što će poticati integraciju trokuta znanja u područjima djelovanja ZZI-jâ. Procesom strateškog planiranja u okviru Obzora Europa osigurat će se veća usklađenost aktivnosti EIT-a s drugim dijelovima tog programa. S obzirom na dosadašnje uspjehe EIT će imati važnu ulogu u stupu „Inovativna Europa”.

Za ostvarenje učinka **stupa [Inovativna Europa]** ključne će biti snažne sinergije između EIT-a i Europskog vijeća za inovacije. EIT i EIC provodit će komplementarne aktivnosti kako bi se pojednostavnilo pružanje potpore inovativnim pothvatima. Na temelju stručnog znanja ZZI-jâ EIT će pružati usluge ubrzanja poslovanja i organizirati osposobljavanje za primatelje financijskih sredstava EIC-a.

Osim toga, EIT će im olakšati pristup inovacijskim ekosustavima ZZI-jâ i relevantnim dionicima trokuta znanja. Na taj način primatelji sredstava EIC-a mogu aktivno se uključiti u aktivnosti ZZI-jâ i iskoristiti njihove usluge. Korisnici EIT-a istodobno će moći zatražiti potporu iz instrumenata EIC-a ako im potpora ZZI-jâ ne bude na raspolaganju. EIC može ubrzati rast novoosnovanih poduzeća s velikim potencijalom za razvoj koje podupiru ZZI-ji. Konkretnije, najinovativniji pothvati s potporom ZZI-ja mogu, budu li odabrani u okviru EIC-a, iskoristiti mješovitu financijsku potporu iz Akceleratora EIC-a i/ili iz instrumenata InvestEU.

EIT će osigurati snažnije sinergije i s programima i inicijativama iz **stupa [Izvrсна znanost]** kako bi se znanje stečeno temeljnim znanstvenim istraživanjima brže konkretno upotrijebilo u korist društva. EIT će tako surađivati na razvoju inovacijskih i poduzetničkih vještina stipendista u okviru aktivnosti Marie-Skłodowska-Curie.

EIT će doprinositi **stupu [Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost]** i relevantnim aktivnostima za svladavanje globalnih izazova i povećanje konkurentnosti EU-a na globalnoj razini. Konkretnije, preko svojih ZZI-ja EIT će nastojati doprinijeti relevantnim misijama, tematskim klasterima i drugim europskim partnerstvima, posebice podupiranjem mjera na strani potražnje i pružanjem usluga iskorištavanja kako bi se poboljšao prijenos tehnologije i ubrzala komercijalizacija ostvarenih rezultata.

EIT će osigurati koherentnost s tematskim područjem Obzora Europa koje je usmjereno na europske inovacijske ekosustave. Prije svega će aktivno sudjelovati u aktivnostima Foruma EIC-a i uspostavljati veze između zajednice EIT-a i relevantnih aktivnosti potpore inovacijskim ekosustavima kako bi se izbjeglo udvostručavanje i osigurale koherentnost i komplementarnost djelovanja.

Razmotrit će se i mogućnosti za sinergije između širenja izvrsnosti u okviru Obzora Europa i aktivnosti informiranja koje podupire EIT. Konkretnije, zemlje na koje je usmjereno širenje izvrsnosti u okviru Obzora Europa moći će iskoristiti stručno znanje i potporu EIT-a za razvoj aktivnosti na kraju proizvodnog lanca (tj. bliže tržištu) kao ciljna skupina EIT-ovih aktivnosti informiranja.

3. JAČANJE EUROPSKOG INOVACIJSKOG TALENTA I KAPACITETA

U središtu strategije EIT-a za razdoblje 2021.–2027. bit će njegova pojačana uloga i usmjerenost na djelovanja kojima će se ostvariti dodana vrijednost na razini EU-a i pridonijeti ostvarenju ciljeva Obzora Europa. Kao prvo, EIT će nastaviti podupirati inovacijske kapacitete i ekosustave putem ZZI-ja, njihova daljnjeg razvoja i širenja te osnivanjem novih ZZI-ja. Kao drugo, na temelju iskustva s integracijom trokuta znanja EIT će izravno podupirati razvoj poduzetničkih i inovacijskih kapaciteta u sektoru visokog obrazovanja. Naposljetku, djelotvornijim međusektorskim mjerama ostvarit će veći učinak na razini EU-a. Osim toga, poboljšat će svoj rad u brojnim područjima radi veće djelotvornosti, učinkovitosti i utjecaja.

3.1. Zajednice znanja i inovacija

(1) Potpora postojećim ZZI-jima

Ključna zadaća u jačanju inovacijskih ekosustava i njihove održivosti te razvoju novih rješenja za svladavanje globalnih izazova ostat će integracija trokuta znanja koju EIT i ZZI-ji provode na razini EU-a, država članica te regionalnoj i lokalnoj razini. EIT će nastaviti podupirati portfelj ZZI-jâ (vidjeti sliku 2) i jačati svoju uspješnu platformu za njihovo osnivanje, rast i upravljanje. ZZI-ji će nastaviti djelovati putem kolokacijskih centara. I dalje će težiti financijskoj održivosti kako bi dugoročno ostvarili financijsku neovisnost o bespovratnim sredstvima EIT-a (najkasnije nakon 15 godina) pokretanjem javnih i privatnih ulaganja.

EIT će velik dio svojeg proračuna namijeniti potpori ZZI-jima. Pratit će i analizirati njihovu uspješnost i osigurati da doprinose ostvarenju ciljeva EIT-a i programa Obzor Europa. Osim financijske potpore EIT će na temelju dosadašnjih saznanja strateški nadzirati ZZI-je te im davati smjernice o horizontalnim i posebnim pitanjima, uključujući uspostavu sinergija s Obzorom Europa i drugim inicijativama EU-a. Konkretnije, EIT će podupirati ZZI-je u uspostavi kontakata i poticanju zajedničkih aktivnosti s relevantnim europskim partnerstvima i drugim relevantnim inicijativama i programima EU-a.

Uz to će pratiti dodjelu oznake EIT-a programima obrazovanja i osposobljavanja ZZI-jâ te razmotriti uvođenje djelotvornijeg mehanizma za osiguravanje kvalitete, uključujući vanjsko priznavanje i akreditaciju za oznaku EIT-a.

EIT će olakšati dijeljenje usluga, iskustava i dobre prakse među ZZI-jima i poticati njihovu suradnju (aktivnosti među ZZI-jima) na tematskim i horizontalnim pitanjima. Aktivnosti među ZZI-jima imaju najveći potencijal kad je nekoliko ZZI-ja već usmjereno na iste prioritete politike EU-a za koje ne postoje namjenski ZZI-ji. Okupljanje različitih zajednica ZZI-jâ u namjenska zajednička djelovanja s uzajamnom koristi ima visok potencijal za sinergije; EIT će poticati takve aktivnosti i aktivno sudjelovati u određivanju njihova sadržaja i strukture. Pratit će provedbu aktivnosti među ZZI-jima i njihove rezultate kako bi te aktivnosti postale sastavnice strategija ZZI-jâ.

(2) Povećanje regionalnog učinka ZZI-jâ

EIT će dodatno povećati svoj regionalni učinak **otvaranjem** prema potencijalnim partnerima i dionicima te na temelju bolje formulirane **regionalne strategije** ZZI-jâ, uključujući veze s relevantnim strategijama pametne specijalizacije.

EIT-ov regionalni program za inovacije (RPI), kojim upravlja EIT, a provode ga ZZI-ji, zasad funkcionira na dobrovoljnoj osnovi. Od 2021. taj će program postati sastavni dio višegodišnje strategije ZZI-jâ. EIT će i dalje davati smjernice i potporu ZZI-jima za pripremu i provedbu višegodišnjih strategija za RPI. Aktivnosti RPI-ja EIT-a u budućnosti će bolje podupirati inovacijske kapacitete zemalja i regija koje u tom području ostvaruju slabije rezultate. Proračun EIT-a namijenjen provedbi aktivnosti RPI-ja iznosit će najmanje 10 % ukupnih sredstava EIT-a za potporu ZZI-jima, čime će se povećati broj partnera ZZI-ja iz ciljanih regija. Aktivnosti koje se podupiru u okviru RPI-ja usmjerene su na:

- poboljšanje inovacijskih kapaciteta lokalnog ekosustava aktivnostima za izgradnju kapaciteta i bližom interakcijom lokalnih dionika u tom području (klastera, mreža, regionalnih tijela, visokih učilišta, istraživačkih organizacija, ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje),
- povezivanje lokalnih inovacijskih ekosustava sa sveeuropskim inovacijskim ekosustavima u suradnji sa ZZI-jima EIT-a i njihovim kolokacijskim centrima.

Osim toga, kako bi se osigurala dublja integracija ZZI-jâ u lokalne inovacijske ekosustave, svaki će ZZI morati razviti i provesti strategiju za jačanje odnosa s regionalnim i lokalnim dionicima u području inovacija, a EIT će aktivno pratiti njezinu provedbu. Usmjerenost inovacija na konkretna lokalna područja trebala bi se uključiti u višegodišnje strategije i poslovne planove ZZI-jâ te se temeljiti na kolokacijskim centrima (i RPI-ju) kako bi se njihova uloga iskoristila za pristup zajednici ZZI-jâ i interakciju s kolokacijskim partnerima. ZZI-ji bi trebali pokazati veze s lokalnim strategijama pametne specijalizacije te s aktivnostima relevantnih tematskih platformi i međuregionalnih inicijativa, uključujući upravljačka tijela europskih strukturnih i investicijskih fondova. EIT će pratiti i rad kolokacijskih centara i njihovu integraciju u lokalne inovacijske ekosustave.

(3) Osnivanje novih ZZI-ja

Kako bi pridonio svladavanju novih globalnih izazova i onih koji su na pomolu, EIT će osnovati nove ZZI-je u prioritetnim područjima koji će se odabrati na temelju kriterija za ocjenu, među ostalim, njihove važnosti za prioritete politike Obzora Europa, njihova potencijala i dodane vrijednosti koja se može ostvariti modelom EIT-a. Pri osnivanju novih ZZI-ja u obzir će se uzeti rezultati strateškog planiranja u okviru Obzora Europa te proračun dodijeljen EIT-u za razdoblje 2021.–2027. Relevantni kriteriji za odabir za europska partnerstva, definirani u Prilogu III. [Uredbi o Obzoru Europa], uključit će se u poziv na podnošenje prijedloga za ZZI-je i ocijeniti tijekom evaluacije.

Popis prioritetnih područja za buduće ZZI-je naveden je u Prilogu 1.A ovom SIP-u.

Na temelju prijedloga Upravnog odbora EIT-a i analize tog prijedloga predloženo je da se prvi ZZI u području kulturne i kreativne industrije osnuje 2022., a poziv na podnošenje prijedloga objaviti će se 2021. To je prioritetno područje najkomplementarnije s već postojećih osam ZZI-ja, kao i s potencijalnim prioritetnim područjima za druga europska partnerstva koja će nastati u okviru Obzora Europa. Kulturna i kreativna industrija je sektor s velikim potencijalom za rast i mnogo lokalnih inicijativa, vrlo atraktivan za građane. Iako duboko ukorijenjen u lokalnim i regionalnim ekosustavima, taj je sektor i dalje vrlo fragmentiran, a

inovatorima i osnivačima poduzeća nedostaju potrebne poduzetničke i inovacijske vještine. Te bi nedostatke mogao najuspješnije ukloniti ZZI pristupom koji se temelji na integraciji trokuta znanja, dugoročnom perspektivom i usmjerenošću na konkretna lokalna područja. Prilog 1.B ovom SIP-u sadržava informativni članak sa sažetim pregledom izazova u području kulturne i kreativne industrije i očekivanog učinka budućeg ZZI-ja.

Na temelju predloženog proračuna za EIT drugi novi ZZI mogao bi se osnovati 2025., a poziv na podnošenje prijedloga objaviti 2024., nakon što se izmjenom Priloga 1.A dodaju nova prioritetna područja. Pri odabiru prioritetnih područja u obzir će se uzeti prijedlozi Upravnog odbora EIT-a. U tim će se prijedlozima u obzir uzeti prioritetna područja koja se trebaju utvrditi u planu za istraživanja i inovacije u okviru Obzora Europa te kriteriji za odabir europskih partnerstava, a posebno otvorenost, transparentnost, dodana vrijednost EU-a, koherentnost i sinergije. Kriteriji za odabir novih ZZI-ja bit će usklađeni s kriterijima iz Obzora Europa. Osim toga, podupirat će ostvarenje prioriteta politike EU-a, kao što su misije i ciljevi održivog razvoja. Još novih ZZI-ja moglo bi se odabrati ako za to budu dostupna dodatna proračunska sredstva uz ona koja su predviđena za EIT.

EIT će:

- jačati inovacijske ekosustave tako da i dalje podupire postojeće ZZI-je u svladavanju globalnih izazova integracijom trokuta znanja,
- utvrditi područja suradnje i promicati bolju suradnju ZZI-ja na temama od strateške i političke važnosti,
- osigurati da ZZI-ji razviju i provedu strategiju za suradnju i stvaranje sinergija s relevantnim europskim partnerstvima i drugim relevantnim inicijativama i programima Unije,
- osigurati da ZZI-ji imaju uključiv pristup usmjeren na jačanje njihova odnosa s nacionalnim, regionalnim i lokalnim dionicima u području inovacija,
- osigurati veći regionalni učinak aktivnosti RPI-ja i njihovo potpuno uključenje u višegodišnje strategije ZZI-ja,
- osnivati nove ZZI-je u odabranim tematskim područjima od strateške važnosti, počevši od ZZI-ja u području kulturne i kreativne industrije 2022.

3.2. Potpora inovacijskom kapacitetu visokog obrazovanja

Na temelju modela integracije trokuta znanja EIT pomaže riješiti stalno prisutan problem slabe povezanosti visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija. Konkretnije, EIT je važan instrument za razvoj ljudskog kapitala jer je posebno usmjeren na poduzetničko obrazovanje. Međutim, njegov učinak zasad je ograničen na partnere ZZI-ja.

Radi šire potpore inovacijama visoka učilišta u Europi trebaju uključiti inovativnost i poduzetništvo u svoj pristup obrazovanju, istraživanju i suradnji s poduzećima i širim lokalnim inovacijskim ekosustavom, uključujući civilno društvo.

Za veću inovativnost i poduzetništvo visokih učilišta kao organizacija potrebni su jasna strategija, metodološki okvir i resursi. Zbog svojeg iskustva EIT je u jedinstvenom položaju da pruži potporu razvoju poduzetničkog i inovacijskog kapaciteta visokih učilišta u okviru Obzora Europa.

EIT će aktivnosti provoditi preko ZZI-jâ, otvoreno i ciljano, radi povećanja inovacijskih kapaciteta visokog obrazovanja kako bi se u inovacijske lance vrijednosti i ekosustave uključio veći broj visokih učilišta. Te će aktivnosti dopunjavati rad EIT-a u području obrazovanja kao središnjeg dijela aktivnosti ZZI-jâ u integraciji trokuta znanja, i to tako što će biti otvorenije i pristupačnije za subjekte koji nisu partneri ZZI-jâ. Učinak EIT-a prelazio bi okvire ZZI-jâ i pridonio temeljnoj misiji EIT-a, odnosno poticanju održivog gospodarskog rasta i konkurentnosti jačanjem inovacijskih kapaciteta država članica, u skladu s ciljevima Obzora Europa u pogledu poticanja poduzetničkih i inovacijskih vještina u perspektivi cjeloživotnog učenja, uključujući povećanje kapaciteta visokih učilišta diljem Europe.

Potpore EIT-a temeljit će se na inicijativama politike kao što su okviri HEInnovate⁴ i RIIA⁵, čija je vrijednost dokazana na nizu visokih učilišta i država članica diljem EU-a. EIT će oblikovati aktivnosti potpore u bliskoj suradnji s Komisijom i pritom osigurati koherentnost i komplementarnost s relevantnim aktivnostima u okviru Obzora Europa, Erasmusa i drugih programa. Konkretni detalji provedbe i mehanizma provedbe razradit će se i doraditi u prve tri godine te će se tijekom te pilot-faze pratiti i evaluirati prije daljnjeg unapređenja.

Uloga EIT-a bit će da usmjerava i koordinira provedbu i praćenje aktivnosti koje će voditi ZZI-ji. Posebna pozornost posvetit će se osiguravanju uključivog pristupa kako bi se privukla i visoka učilišta koja nisu partneri ZZI-ja, interdisciplinarnog i međusektorskog pristupa te veze s Komisijinom strategijom pametne specijalizacije, relevantnim tematskim platformama i EIT-ovim regionalnim programom za inovacije (RPI).

EIT će povezati svoju potporu razvoju inovacijskog kapaciteta visokog obrazovanja s oznakom EIT-a, koja se trenutačno dodjeljuje obrazovnim programima ZZI-jâ. Konkretnije, uključena visoka učilišta moći će upotrebljavati oznaku EIT-a. EIT će oznaku EIT-a proširiti i na aktivnosti cjeloživotnog učenja kojima se obuhvaća šira ciljna skupina studenata, polaznika obrazovanja odraslih i ustanova (uključujući ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje) izvan ZZI-jâ. Primjena oznake izvan zajednice EIT-a imat će veći učinak strukturiranja na svim razinama (na individualnoj razini, na razini programa i institucije).

⁴ HEInnovate je okvir politike koji su razvili Europska komisija i OECD. On visokim učilištima nudi metodologiju za utvrđivanje područja u kojima trebaju dodatno razviti inovacijski kapacitet te za oblikovanje relevantnih strategija i mjera kojima će se postići željeni učinak. HEInnovate se temelji na čvrstim metodološkim dokazima i osam područja za razvoj kapaciteta: vodstvo i upravljanje; digitalna transformacija; organizacijski kapacitet; prenošenje i stjecanje poduzetničkih vještina; priprema i podupiranje poduzetnika; razmjena znanja; internacionalizacija i mjerenje učinka. OECD je objavio niz izvješća za pojedine zemlje s obzirom na HEInnovate; vidjeti niz studija OECD-a o vještinama na <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>

⁵ Europska komisija izradila je okvir za procjenu učinka regionalnih inovacija (RIIA) kao prvi korak u usmjeravanju procjene inovacijskog učinka sveučilišta na temelju studija slučaja temeljenih na parametrima. Procjena inovacijskog učinka, npr. u okviru RIIA, mogla bi biti povezana s instrumentima financiranja temeljenima na inovacijskoj uspješnosti na regionalnoj razini, nacionalnoj razini ili razini EU-a.

EIT će se posebno usmjeriti na visoka učilišta iz zemalja koje su umjereni ili skromni inovatori te na druge manje uspješne regije koje žele povećati svoj inovacijski otisak i ojačati strategije pametne specijalizacije. EIT će toj mjeri dodijeliti najmanje 25 % ukupnog proračuna dodijeljenog za te aktivnosti.

EIT će:

- u suradnji s Komisijom osmišljavati i pokretati aktivnosti za potporu razvoju inovacijskog kapaciteta visokog obrazovanja, koje će se od 2021. provoditi preko ZZI-jâ,
- uvesti program informiranja kako bi potaknuo visoka učilišta iz zemalja koje su umjereni i skromni inovatori da razviju svoje inovacijske kapacitete,
- uključenim visokim učilištima pružati posebne smjernice, stručno znanje i mentorstvo,
- ojačati i proširiti doseg oznake EIT-a izvan ZZI-jâ kako bi se obuhvatila i visoka učilišta uključena u to djelovanje.

3.3. Medusektorske aktivnosti EIT-a

(1) Komunikacija

EIT će poboljšati svoju komunikaciju i vidljivost. Zbog sve većeg broja ZZI-ja i novog djelovanja za potporu poduzetničkom razvoju visokih učilišta EIT će nastojati povećati svoju prepoznatljivost kao kvalitetnog inovacijskog brenda. Upravljanje tim brendom i bolja komunikacija ključni su, pogotovo za građane, jer su inovacije proizišle iz EIT-a jedan od dokaza konkretnog učinka ulaganja EU-a unutar europskog okvirnog programa za istraživanja i inovacije. EIT će za svoje glavne dionike (visoka učilišta, istraživačke organizacije, poduzeća itd.) primijeniti poboljšanu strategiju brendiranja u svim državama članicama i šire, u skladu s komunikacijskim pristupom Obzora Europa.

Kako bi osigurao bolje širenje i razumijevanje prilika koje nudi, EIT će razmotriti unapređenje smjernica i pomoći kad je riječ o sudjelovanju u njegovim ZZI-jima diljem Europe oslanjajući se na postojeće informacijske mreže u Europi.

Kako bi se o projektima koji se financiraju i pozivima za EIT (i ZZI-je) informirala velika zajednica dionika u trokutu znanja na razini EU-a, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, pozivi i projekti objavljuivat će se i na europskom portalu „Funding & Tender Opportunities” u okviru Obzora Europa.

EIT će najmanje dvaput godišnje organizirati redovite sastanke skupine predstavnika država članica i službi povezanih s Komisijom kako bi osigurao odgovarajuću komunikaciju i protok informacija s državama članicama i na razini EU-a te kako bi ih informirao o rezultatima i postignućima aktivnosti koje financira. Skupina predstavnika država članica osigurava odgovarajuću potporu za povezivanje aktivnosti koje financira EIT s nacionalnim programima i inicijativama, uključujući moguće nacionalno sufinanciranje tih aktivnosti.

EIT će nastaviti voditi Forum dionika EIT-a i dodjeljivati nagrade EIT-a kako bi promicao interakciju s europskim dionicima trokuta znanja i prepoznao poduzetnike i inovatore s najvećim potencijalom u Europi.

EIT će nastaviti usmjeravati zajednicu bivših polaznika EIT-a⁶ i pružati joj strateške smjernice (u suradnji s odborom bivših polaznika EIT-a) kako bi ostvarila što veći učinak na poduzetništvo i društvo te kako bi njezini članovi ostali uključeni u aktivnosti koje EIT podupire. U razdoblju od 2021. do 2027. ta će zajednica nastaviti rasti te će bivši polaznici sudjelovati i u djelovanjima za potporu inovacijskim kapacitetima visokih učilišta.

(2) Utvrđivanje i razmjena dobre prakse s dionicima

EIT ima ključnu ulogu u širenju dobre prakse i stečenih saznanja. ZZI-ji i projekti kojima se podupiru inovacije i poduzetnički kapacitet visokih učilišta vrijedan su izvor saznanja i eksperimentalnog učenja za oblikovatelje politika jer pružaju primjere dobre prakse i potporu za razvoj i provedbu politika EU-a u njihovim tematskim područjima.

Dosad se dobra praksa i saznanja stečena preko ZZI-jâ nisu dovoljno dobro kodificirali ni djelotvorno širili. Kao partner u znanju koji podupire oblikovatelje politika i čitavu inovacijsku zajednicu EIT će nastaviti razvijati svoju ulogu inovacijskog instituta koji može prepoznavati, analizirati, kodificirati i razmjenjivati inovativnu praksu, spoznaje i rezultate aktivnosti koje financira (obrazovanje i osposobljavanje, potpora inovacijama, potpora poduzetništvu) te se pobrinuti da se oni iskoriste u većem opsegu. Ta će se aktivnost temeljiti na vezama i sinergijama s drugim inicijativama u [stupu Inovativna Europa] [prijedloga o Obzoru Europa].

(3) Međunarodna suradnja

Djelujući u okviru Uredbe o EIT-u, EIT će nastojati povećati učinak svojih aktivnosti kroz međunarodnu suradnju te će koordinirati međunarodne aktivnosti ZZI-jâ koje podupire. Pritom će se uskladiti s relevantnim ciljevima industrijske politike Europske unije i s njezinim prioritetima u području istraživanja i inovacija te će osigurati europsku dodanu vrijednost.

U međunarodnoj suradnji EIT će se u savjetovanju s Komisijom usmjeriti na djelotvorno svladavanje globalnih društvenih izazova, doprinos relevantnim međunarodnim inicijativama i postizanju ciljeva održivog razvoja, osiguravanje pristupa talentima te povećanje ponude i potražnje za inovativnim rješenjima. EIT i ZZI-ji planirat će i provoditi svoje međunarodne aktivnosti u bliskoj suradnji s Komisijom, u skladu s pristupom Obzora Europa i drugih relevantnih politika EU-a te pod nadzorom Upravnog odbora EIT-a.

⁶ Zajednica bivših polaznika EIT-a okuplja poduzetnike i pokretače promjena koji su sudjelovali u obrazovnom ili poduzetničkom programu nekog ZZI-ja. To je mreža s više od 5 000 članova.

EIT će:

- poboljšati svoju vidljivost za glavne dionike u državama članicama jačanjem strategije brendiranja,
- osigurati vidljivost potpore Europske unije,
- istražiti iskoristivost postojećih informacijskih mreža EU-a i koordinirati njihove aktivnosti kako bi se za potencijalne partnere EIT-ovih ZZI-ja osigurali bolji savjeti i smjernice,
- organizirati redovite sastanke skupine predstavnika država članica radi djelotvorne komunikacije i protoka informacija s državama članicama,
- povećati vidljivost svojih mjera u javnosti i svojoj zajednici dionika putem Foruma dionika, nagrada EIT-a i zajednice bivših polaznika EIT-a,
- prepoznavati, kodificirati i djelotvorno razmjenjivati saznanja i primjere dobre prakse proizišle iz aktivnosti koje financira; surađivati s tijelima država članica EU-a na nacionalnoj i regionalnoj razini, uspostaviti strukturiran dijalog i uskladiti rad u svrhu prepoznavanja, razmjene i širenja dobre prakse i saznanja,
- razraditi opće smjernice za međunarodnu suradnju EIT-a i ZZI-jâ pod nadzorom Upravnog odbora EIT-a, u skladu sa strategijom Komisije za međunarodnu suradnju u području istraživanja i inovacija i u savjetovanju s nadležnim službama Komisije.

3.4. Provedba u praksi

U ovom odjeljku navodi se niz mjera za prilagodbu i poboljšanje dosadašnjeg funkcioniranja EIT-a i ZZI-jâ. Kako bi osigurao da ZZI-ji provode te mjere, djelotvoran i strateški Upravni odbor EIT-a pratit će njihovu provedbu na razini EIT-a te osigurati potrebne poticaje i kontrolu, među ostalim putem postupka dodjele sredstava.

(4) Operativni model ZZI-jâ

Radi što veće uspješnosti i učinka ZZI-ja EIT će im pružiti operativne smjernice i pratiti njihovu usklađenost s načelima dobrog upravljanja te načelima i kriterijima utvrđenima za europska partnerstva u Uredbi o Obzoru Europa, kao i usklađenost s prioritetima Obzora Europa.

Mjere kojima se osigurava postojana otvorenost ZZI-jâ i transparentnost u provedbi posebno će se poboljšati uključivanjem zajedničkih odredbi za nove članove koji dodaju vrijednost partnerstvima. ZZI-ji će svoje aktivnosti provoditi potpuno transparentno. ZZI-ji će ostati dinamična partnerstva kojima se na temelju izvrsnosti i strateške prikladnosti mogu pridružiti novi partneri, uključujući sve brojnije MSP-ove. Kako bi se ograničila koncentracija financiranja i osiguralo da aktivnostima ZZI-jâ pridonese šira mreža partnera, postupak za pripremu poslovnog plana (uključujući utvrđivanje prioriteta, odabir aktivnosti i dodjelu sredstava) bit će transparentniji i uključiviji. Osim toga, ZZI-ji će povećati udio poziva, posebno poziva za inovacijske projekte koji su otvoreni trećim stranama. Zahvaljujući svim tim mjerama povećat će se broj subjekata koji sudjeluju u aktivnostima ZZI-jâ. Naposljetku, ZZI-ji bi u svojim redovnim izvješćima trebali izvješćivati o uključivanju novih partnera.

Budući da ZZI-ji djeluju duž cijelog inovacijskog lanca vrijednosti, osigurat će odgovarajuću ravnotežu aktivnosti povezanih s obrazovanjem, poduzetništvom i inovacijama u svojem portfelju poslovnog plana. Rad ZZI-jâ provodit će se unutar racionalne, učinkovite i ekonomične strukture koja će administrativne i opće troškove zadržati na najmanjoj mogućoj razini. EIT će osigurati da ZZI-ji ostvare očekivane učinke putem širokog raspona aktivnosti utvrđenih u njihovim poslovnim planovima, koje djelotvorno podupiru ispunjavanje njihovih ciljeva.

Ispunjavanje obveza svakog partnera ZZI-ja tijekom ugovornog trajanja inicijative osigurat će se redovitim praćenjem stvarnog doprinosa partnera u odnosu na prvotno preuzete obveze. EIT će osigurati da ZZI-ji imaju uspostavljen sustav upravljanja rizicima za slučaj da neki partneri ne mogu ispuniti svoje prvotne obveze.

EIT će:

- osiguravati da ZZI-ji primjenjuju stroga načela otvorenosti i transparentnosti, posebno u odabiru novih partnera i postupku za pripremu poslovnih planova,
- osiguravati da je provedba ZZI-jâ potpuno u skladu s odgovarajućim zahtjevima koji proizlaze iz Uredbe o Obzoru Europa,
- osigurati odgovarajuću ravnotežu među aktivnostima trokuta znanja u poslovnim planovima,
- osigurati da ZZI-ji imaju što niže administrativne troškove,
- osigurati da postojećih osam ZZI-ja prijeđe na ispunjavanje novih provedbenih kriterija Obzora Europa za europska partnerstva.

(5) Model financiranja ZZI-jâ

Na temelju racionalnog i pojednostavnjenog modela financiranja EIT će povećati učinak i doprinos ZZI-jâ postizanju ciljeva programa Obzor Europa. EIT će prilagoditi svoj model financiranja kako bi njegova potpora imala veću dodanu vrijednost. Poboljšanja će provesti u četirima glavnim područjima.

Kao prvo, EIT će uvesti stopu sufinanciranja kako bi povišio privatna i javna ulaganja. Prilagodba modela financiranja olakšat će ZZI-jima da postanu financijski održivi. Potaknut će ih da tijekom trajanja svojih okvirnih sporazuma o partnerstvu u svojim poslovnim planovima postupno smanjuju udio EIT-ova financiranja i povećavaju udio sufinanciranja iz drugih izvora. Fiksne stope sufinanciranja postupno će se smanjivati, a primjenjivat će se u svim fazama životnog ciklusa ZZI-jâ (fazi osnivanja, fazi nadogradnje, fazi zrelosti i isteka dodjele sredstava EIT-a) kako je prikazano u nastavku.

	Faza osnivanja	Faza nadogradnje	Faza zrelosti	Istek dodjele sredstava EIT-a
Godina	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Stopa sufinanciranja EIT-a	do 100 %	do 80 %	do 70 %	50 % u 12. godini, potom smanjenje od 10 % godišnje

Slika 4: Stope stopa sufinanciranja EIT-a za razdoblje 2021.–2027.

Kao drugo, sadašnji postupak dodjele bespovratnih sredstava više će se usmjeriti na konkurentnost i rezultate te na višegodišnje dodjele bespovratnih sredstava. Upravni odbor EIT-a osigurat će jače poticaje ZZI-jima, posebno na temelju njihovih pojedinačnih rezultata, kako bi ostvarili što veći učinak. EIT će stoga izmijeniti svoje odredbe o financiranju na temelju konkurentnosti kako bi povećao svoj učinak u okviru Obzora Europa.

Kao treće, EIT će primjenjivati stroga pravila za jačanje mehanizma preispitivanja prije isteka prvih sedam godina rada svakog ZZI-ja. To preispitivanje u sredini provedbenog razdoblja, koje treba provesti uz pomoć vanjskih stručnjaka, trebalo bi biti u skladu s najboljom međunarodnom praksom te s kriterijima Obzora Europa za praćenje i evaluaciju europskih partnerstava i trebalo bi se provesti prije isteka početnog sedmogodišnjeg razdoblja. Na temelju tog preispitivanja Upravni odbor odlučuje hoće li nastaviti financijski doprinos ZZI-ju ili ga prekinuti (odnosno ne produžiti okvirni sporazum o partnerstvu s tim ZZI-jem) i preusmjeriti sredstva aktivnostima s boljim rezultatima.

Naposljetku, EIT će i dalje težiti pojednostavnjenju kako bi izbjegao nepotrebno administrativno opterećenje⁷ ZZI-jâ, što će im omogućiti brzu i učinkovitu provedbu godišnjih poslovnih planova i višegodišnjih strategija. To će uključivati upotrebu jednokratnih iznosa ili jediničnih troškova za relevantne aktivnosti ZZI-jâ. Osim toga, radi boljeg planiranja upotrebe resursa, posebno za inovacijske aktivnosti, te kako bi se partnere sudionika u aktivnostima ZZI-jâ potaknulo na preuzimanje obveza i dugoročno ulaganje, EIT će sa ZZI-jima prema potrebi potpisati višegodišnje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru zasebnih okvirnih sporazuma o partnerstvu. Ti višegodišnji sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava ne bi trebali trajati više od tri godine.

EIT će:

- provesti novi model financiranja osmišljen kako bi potaknuo partnere ZZI-jâ na preuzimanje obveza,
- neprestano poboljšavati model financiranja pojednostavnjenjem izvješćivanja ZZI-jâ i, bude li to primjereno, s njima potpisati višegodišnje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru zasebnih okvirnih sporazuma o partnerstvu,
- prilagoditi postupak dodjele bespovratnih sredstava na temelju konkurentnosti kako bi nagrađivao uspješnost i rezultate,
- pojačati sveobuhvatno preispitivanje uspješnosti svakog ZZI-ja prije isteka sedme godine njegova rada kako bi se poduprla odluka Upravnog odbora o nastavku ili prekidu financijske potpore koju taj ZZI prima, u skladu s okvirom Obzora Europa za europska partnerstva.

(6) Odnosi EIT-a sa ZZI-jima nakon prestanka okvirnog sporazuma o partnerstvu

Na temelju detaljne neovisne studije u suradnji s Komisijom EIT će do kraja 2023. definirati svoje odnose sa ZZI-jima koji će u programskom razdoblju 2021.–2027. prestati primati bespovratna sredstva za potporu. Ovisno o ishodu konačnog preispitivanja EIT može sa svakim ZZI-jem sklopiti „memorandum o suradnji” kako bi se suradnja nastavila i nakon

⁷ Konkretnije, godišnje izvješćivanje o komplementarnim aktivnostima ZZI-jâ obustavilo bi se u skladu s preporukom Revizorskog suda iz njegova tematskog izvješća iz 2016. (preporuka 1., str. 51.).

prestanka okvirnog sporazuma o partnerstvu. Taj bi memorandum trebao uključivati, među ostalim, prava i obveze povezane s:

- upotrebom brenda EIT-a, sudjelovanjem u dodjelama nagrada EIT-a i drugim inicijativama koje EIT organizira,
- upotrebom oznake EIT-a za programe obrazovanja i osposobljavanja,
- sudjelovanjem u konkurentnim pozivima EIT-a za aktivnosti među ZZI-jima i dijeljenje usluga,
- odnosima sa zajednicom bivših polaznika EIT-a.

EIT će:

- odrediti opća načela za odnose sa ZZI-jima nakon prestanka okvirnog sporazuma o partnerstvu, u skladu s okvirom Obzora Europa za europska partnerstva,
- podložno pozitivnom ishodu konačnog preispitivanja i odluci Upravnog odbora EIT-a sklapati memorandume o suradnji sa ZZI-jima kako bi ih zadržao kao aktivne članove svoje zajednice.

3.5. Sinergije i komplementarnosti s drugim programima

Zahvaljujući širokom opsegu djelovanja i njegovoj posebnoj ulozi EIT je u dobrom položaju za stvaranje sinergija i komplementarnosti s drugim programima ili instrumentima EU-a, među ostalim jačanjem potpore ZZI-jima u provedbi i planiranju aktivnosti. U nastavku je popis konkretnih primjera srednjoročnog i dugoročnog doprinosa EIT-a sinergijama izvan okvira Obzora Europa.

Erasmus

- Erasmus i EIT uspostaviti će sinergije između svojih zajednica. Njihova suradnja bit će usmjerena na to da se sudionicima programa Erasmus na visokim učilištima koja su partneri ZZI-ja omogući pristup ljetnim školama ZZI-ja ili drugim relevantnim aktivnostima osposobljavanja (npr. u području poduzetništva i upravljanja inovacijama) te na uspostavu kontakata s mrežom bivših polaznika ZZI-ja.
- Aktivnosti suradnje mogu uključivati i osposobljavanje koje EIT ili ZZI-ji izvode za akademsko osoblje (sa svih visokih učilišta, ne samo ZZI-ja) za kurikule koji uključuju poduzetništvo i inovacije te testiranje, uvođenje i širenje inovativnih praksi unutar mreža Erasmusa (npr. udruženja znanja između visokih učilišta i poduzeća) koja provode ZZI-ji i obratno.
- Kad god to bude moguće, stvarat će se sinergije s inicijativom europskih sveučilišta, što bi moglo doprinijeti usustavljanju EIT-ovih obrazovnih aktivnosti.

Program Digitalna Europa (DEP)

- Kolokacijski centri ZZI-ja surađivat će s europskim centrima za digitalne inovacije radi potpore digitalnoj transformaciji industrije i organizacija javnog sektora.

- Istražit će se kako ZZI-ji mogu iskoristiti infrastrukture i kapacitete razvijene u okviru DEP-a (npr. podatkovne resurse, knjižnice algoritama za umjetnu inteligenciju, centre za kompetencije u području računalstva visokih performansi u državama članicama) u obrazovanju i osposobljavanju te za potrebe testiranja i demonstracija u inovacijskim projektima.

Fondovi kohezijske politike (posebno Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond)

- ZZI-ji EIT-a promicat će putem svojih kolokacijskih centara i subjekata RPI-ja regionalnu i međuregionalnu suradnju dionika trokuta znanja (obrazovanje, istraživanje, poslovanje) i upravljačkih tijela, u sinergiji s međuregionalnom suradnjom i ulaganjima duž lanaca vrijednosti u povezanim prioritetnim područjima pametne specijalizacije te s radom tematskih platformi za pametnu specijalizaciju. EIT će razmotriti i može li razmjenom najbolje prakse pridonijeti inicijativama za razvoj vještina u okviru fondova kohezijske politike.
- ZZI-ji EIT-a promicat će suradnju s platformama za pametnu specijalizaciju, posebno za projekte s iskustvom u radu s upravljačkim tijelima fondova kohezijske politike, i to kako bi se omogućile sinergije između sredstava EIT-a, fondova kohezijske politike i drugih europskih, nacionalnih i/ili regionalnih programa.

InvestEU

- ZZI-ji EIT-a nastojat će surađivati sa Savjetodavnim centrom za InvestEU kako bi se osigurala tehnička pomoć i podrška za pothvate koje ZZI-ji podupiru u području pripreme, razvoja i provedbe projekata.
- U bliskoj suradnji sa službama Komisije doprinosit će portalu InvestEU kako bi ulagače približili pothvatima koje ZZI-ji podupiru.

Kreativna Europa

- Novi program Kreativna Europa bit će posebno važan za aktivnosti budućeg ZZI-ja u području kulturne i kreativne industrije. Sinergije i komplementarnosti s programom razvijat će se u područjima kao što su kreativne vještine, zapošljavanje i poslovni modeli.

Program za jedinstveno tržište (COSME)

- ZZI-ji će nastojati surađivati s Europskom poduzetničkom mrežom (EEN) i njezinim sektorskim skupinama kako bi olakšali suradnju među poduzećima, prijenos tehnologije i partnerstva za inovacije za poduzetnike koji žele razviti svoje aktivnosti diljem EU-a i šire. Organizacije EEN-a promicat će aktivnosti ZZI-ja među svojim klijentima koji su mala i srednja poduzeća. EIT će razmotriti suradnju programa mobilnosti za poboljšanje poduzetničkih vještina novih poduzetnika.

4. RESURSI

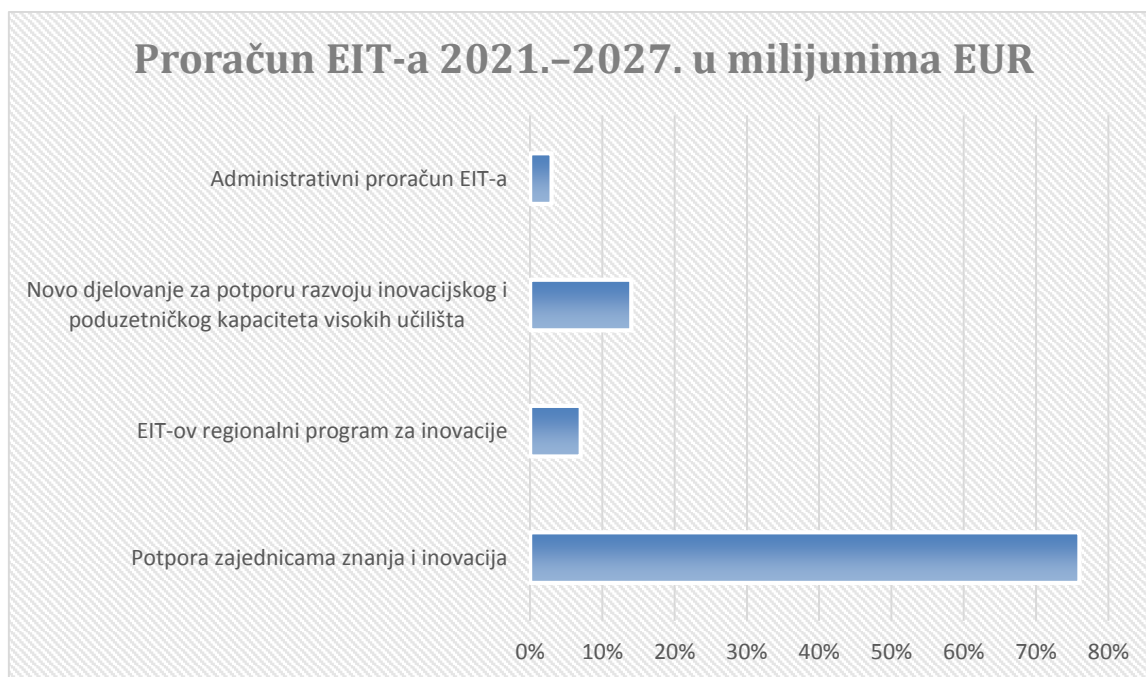
4.1. Proračunske potrebe

Proračunske potrebe EIT-a za razdoblje od 2021. do 2027. iznose [3 000] milijuna EUR i temelje se na tri glavne komponente: 1. rashodima za postojećih osam ZZI-ja (uzimajući u obzir da za njih tri okvirni sporazumi o partnerstvu istječu 2024.) i osnivanju dvaju novih ZZI-ja (2022. i 2025.); 2. uvođenju novog djelovanja EIT-a za potporu i koordinaciju i 3. administrativnim rashodima.

Za financiranje postojećih i novih ZZI-ja predviđeno je oko [2 500] milijuna EUR (83,3 % ukupnog proračuna EIT-a), što uključuje [200] milijuna EUR za regionalni program za inovacije. Uvođenjem stope sufinanciranja očekuje se da će ZZI-ji mobilizirati dodatnih [1 500] milijuna EUR iz drugih javnih i privatnih izvora. Proračun za osnivanje dvaju novih ZZI-ja (prvi 2022., drugi 2025.) iznositi će oko [300] milijuna EUR. EIT bi mogao osnovati još ZZI-ja ako za to postanu dostupna dodatna proračunska sredstva povrh sredstava predviđenih za EIT.

Osim toga, EIT će uvesti novo djelovanje za potporu razvoju poduzetničkog i inovacijskog kapaciteta visokih učilišta. Za to će djelovanje biti potrebne usluge horizontalnog upravljanja projektima i praćenja projekata. Za provedbu tih aktivnosti potrebno je oko [400] milijuna EUR iz proračuna EIT-a (najviše 14 %), pri čemu je za fazu osnivanja (prve tri godine) namijenjeno [120] milijuna EUR, a ostatak je namijenjen za fazu rasta (posljednje četiri godine).

EIT će i dalje biti racionalna i dinamična organizacija. Administrativni rashodi, koji pokrivaju plaćanja potrebnog osoblja te administrativne, infrastrukturne i operativne troškove povećat će se, ali u prosjeku neće premašiti 3 % proračuna EIT-a. Dio administrativnih rashoda pokriva Mađarska osiguravanjem besplatnog uredskog prostora do kraja 2029. Na temelju toga administrativni rashodi za razdoblje od 2021. do 2027. iznositi će približno 73 milijuna EUR. Raščlamba proračuna prikazana je u nastavku:

4.2. Učinak (praćenje i evaluacija)

Mjerenje učinka EIT-a tijekom sljedećeg programskog razdoblja stalno će se poboljšavati na temelju dosadašnjih saznanja i stečenog iskustva. EIT će primijeniti okvir za evaluaciju, izvješćivanje i praćenje kojim osigurava koherentnost s općenitim pristupom za Obzor Europa i omogućuje fleksibilnost. Konkretnije, poboljšat će se kanali za međusobne konzultacije Komisije, EIT-a i ZZI-jâ radi dosljednog, koherentnog i učinkovitog usmjeravanja na ciljeve.

Evaluacija

Periodične evaluacije aktivnosti EIT-a, uključujući aktivnosti kojima se upravlja putem ZZI-jâ, Komisija će provesti u skladu s Uredbom o EIT-u i Uredbom o Obzoru Europa. U tim će se evaluacijama aktivnosti EIT-a, uključujući ZZI-je, ocjenjivati s obzirom na djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, koherentnost i dodanu vrijednost EU-a. Evaluacije će se temeljiti na neovisnim vanjskim evaluacijama, a njihovi rezultati uključit će se u srednjoročne i *ex post* evaluacije programa Obzor Europa. Osim toga, EIT će provesti temeljito preispitivanje svakog ZZI-ja prije kraja njegove sedme i četrnaeste godine rada u skladu s okvirnim sporazumom o partnerstvu.

Izvješćivanje i praćenje

Praćenje operativne uspješnosti ZZI-ja i njihovih rezultata te izvješćivanje o njima bit će jedna od primarnih zadaća EIT-a, a provodit će se u suradnji sa zajedničkim centralnim službama za Obzor Europa. Sustav izvješćivanja i praćenja za ZZI-je bit će uključen u općeniti sustav praćenja za Obzor Europa, posebno provedbom zajedničkih podatkovnih modela, uključujući prikupljanje podataka. Komisija će sudjelovati u oblikovanju svih relevantnih pokazatelja i alata za praćenje učinka koje EIT osmisli ili primijeni kako bi se osigurala kompatibilnost i dosljednost s cjelokupnim sustavom praćenja Obzora Europa, uključujući ključne smjerove učinaka, okvir kriterija za europska partnerstva i strateško planiranje. Osim toga, EIT će uzeti u obzir primjenu metodologije Inovacijskog radara u okviru Obzora Europa te će razmotriti na koji bi način ZZI-ji mogli iskoristiti Inovacijski radar za poboljšanje svojih aktivnosti praćenja.

EIT će općenito biti odgovoran za redovito praćenje operativne uspješnosti ZZI-jâ te za kontinuirano prilagođavanje svojih sustava praćenja u skladu s okvirom za praćenje i izvješćivanje Obzora Europa za europska partnerstva te u suradnji sa zajedničkim korporativnim službama za Obzor Europa. Rezultati tog praćenja upotrijebit će se za postupke poslovnog planiranja ZZI-jâ, u donošenju odluka EIT-a o dodjeli proračunskih sredstava te u pripremi okvirnih sporazuma o partnerstvu čiji će korisnici biti ZZI-ji.

Očekuje se da će aktivnosti EIT-a, uključujući one kojima se upravlja preko ZZI-jâ, imati:

- (1) *gospodarski/inovacijski učinak*, tako da utječu na osnivanje i rast poduzeća, oblikovanje novih inovativnih rješenja za svladavanje globalnih izazova, posredno i neposredno stvaranje radnih mjesta te mobilizaciju drugih javnih i privatnih ulaganja;
- (2) *znanstveni i obrazovni učinak*, tako da jačaju ljudski kapital u području istraživanja i inovacija, poboljšavaju inovacijske i poduzetničke vještine pojedinaca i organizacija te u društvu otvoreno potiču širenje znanja i inovacija;
- (3) *društveni učinak*, tako da pridonose ostvarenju prioriteta politike EU-a u području klimatskih promjena, energetike, sirovina, zdravlja ili hrane inovativnim rješenjima i suradnjom s građanima i krajnjim korisnicima te povećavaju upotrebu tih inovativnih rješenja u društvu.

U tablici u nastavku naveden je neiscrpan popis pokazatelja upravljanja i njihovih ciljeva koje bi EIT pratio u razdoblju 2021.–2027. Ti su pokazatelji glavne ulazne i izlazne smjernice za praćenje ostvarivanja ključnih ciljeva EIT-a za razdoblje 2021.–2027., kao što su poticanje inovacija i poduzetništva boljim obrazovanjem, povećanje regionalnog učinka i otvorenosti prema potencijalnim partnerima i dionicima te uvođenje na tržište inovativnih rješenja za svladavanje globalnih izazova.

EIT će s Komisijom u skladu s razvojem okvira pokazatelja programa za Obzor Europa utvrditi dodatne pokazatelje, uključujući pokazatelje društvenog učinka u područjima aktivnosti ZZI-jâ. Ti će novi pokazatelji odražavati opći pristup za doprinos europskih partnerstava znanstvenom, gospodarskom i društvenom učinku. Općenito, cilj usklađivanja pokazatelja učinka s okvirom za Obzor Europa bit će praćenje napretka u ostvarivanju zadanih ciljeva kroz vrijeme. Time će se osigurati komparativna baza dokaza o rezultatima i učincima ZZI-jâ u usporedbi s ostatkom programa. Osim toga, EIT će osigurati da sustav praćenja obuhvati napredak u vezi s aktivnostima specifičnima za model ZZI-ja, kao što su integracija trokuta znanja i poduzetničke vještine. Ti će dodatni pokazatelji služiti za praćenje napretka i učinka kroz vrijeme. Naprimjer, pokazatelji za aktivnosti EIT-a povezane s obrazovanjem (uključujući aktivnosti potpore kapacitetima visokih učilišta) služit će za praćenje stjecanja vještina (kratkoročno), razvoja karijera (srednjoročno) i uvjeta rada osoblja (dugoročno), uključenosti visokih učilišta i poboljšanja njihovih kapaciteta (kratkoročno) ili uloge i rezultata visokih učilišta u lokalnim inovacijskim ekosustavima (srednjoročno i dugoročno).

Pokazatelji upravljanja EIT-a	Cilj za 2023. (početno stanje 2020.)	Cilj za 2027. (početno stanje 2020.)
Broj subjekata/organizacija koji sudjeluju u aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ	povećanje od 20 %	povećanje od 50 %
Broj inovacija (proizvoda i usluga) uvedenih na tržište	1 500	4 000
Broj visokih učilišta uključenih u aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ	300, od čega 100 iz novog djelovanja u području obrazovanja	750, od čega 450 iz novog djelovanja u području obrazovanja
Broj studenata uključenih u obrazovne aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ	10 000	30 000
Broj novoosnovanih poduzeća koja primaju potporu	300	700
Sufinanciranje ZZI-jâ	700 milijuna EUR	1 500 milijuna EUR
Broj subjekata/organizacija koji sudjeluju u aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ iz regija koje nisu obuhvaćene kolokacijskim centrima	povećanje od 50 %	povećanje od 100 %

EIT će osigurati da se podaci koje prikuplja svojim unutarnjim sustavom praćenja, uključujući rezultate ZZI-jâ, potpuno integriraju u opći sustav Obzora Europa za upravljanje podacima. Osigurati će i da detaljne informacije koje proizlaze iz njegova postupka praćenja i evaluacije budu pravodobno dostupne i da im se može pristupiti putem zajedničke elektroničke baze podataka o provedbi programa Obzor Europa. Osim toga, EIT će osigurati posebno izvješćivanje o kvantitativnim i kvalitativnim učincima, uključujući financijske doprinose iz preuzetih obveza i one stvarno osigurane.

EIT će:

- poboljšati svoje postojeće sustave praćenja i uvesti okvir za izvješćivanje i praćenje koji će uključivati pokazatelje učinka, u skladu s ključnim smjerovima učinka [programa Obzor Europa],
- redovito pratiti operativnu uspješnost ZZI-ja i njihove rezultate, postignuća i napredak učinka u skladu s [okvirom Obzora Europa],
- osigurati razvoj posebnih društvenih pokazatelja u područjima djelovanja ZZI-jâ i redovito ih pratiti u skladu s okvirom Obzora Europa za društveni učinak,
- osigurati izvješćivanje o kvantitativnim i kvalitativnim učincima, uključujući izvješćivanje o financijskim doprinosima,
- osigurati pristup rezultatima i projektnim podacima ZZI-jâ te ih integrirati u opći sustav Obzora Europa za upravljanje podacima i izvješćivanje.

5. PRILOG 1.A

Prioritetna područja za osnivanje novih zajednica znanja i inovacija

1. Kulturna i kreativna industrija

6. PRILOG 1.B

INFORMATIVNI ČLANAK O ZAJEDNICI ZNANJA I INOVACIJA ZA „KULturna I KREATIVNA INDUSTRIJA”

(7) Izazov

Kulturna i kreativna industrija može na temelju aktivnosti istraživanja i inovacija ponuditi horizontalno rješenje za svladavanje niza sve većih i trajnih izazova. Ti se izazovi mogu podijeliti u četiri stupa: 1. kreativnost, kulturna raznolikost i vrijednosti Europljana, 2. europski identitet i kohezija, 3. zapošljavanje, gospodarska otpornost i pametan rast u Europi te 4. Europa kao globalni dionik.

Kreativnost i kulturna raznolikost Europljana ovise o otpornosti i snazi kulturnog i kreativnog sektora. Međutim, ti se sektori, a posebno audiovizualni ili glazbeni sektor, suočavaju s nizom izazova proizišlih iz veće konkurencije globalnih dionika i digitalizacije.

- Producenti, distributeri, radiotelevizijske kuće, kina i sve vrste kulturnih organizacija moraju biti inovativni kako bi privukli nove naraštaje publike.
- Nedostatak poduzetništva i transverzalnih vještina u kulturnoj i kreativnoj industriji⁸ utječe i na nove podsektore i na one koji su već zreli, ali prolaze kroz dubinsku digitalnu transformaciju. Te su vještine potrebne za inovacije i ključne s obzirom na promjene na tržištu rada s kojima se taj sektor suočava.

Društveni izazovi povezani s **europskim identitetom i kohezijom** mogu se općenito opisati kao nedostatak „mostova” koji bi povezivali različite dijelove društva, uključujući različita geografska područja. Među njima su pitanja povezana sa socijalnom isključenošću, potreba za uspostavom bližih međukulturnih veza i razvojem osjećaja zajedničke pripadnosti na temelju naše kulturne raznolikosti i zajedničke baštine koja se može ispuniti većim angažmanom zajednice, inovacijama u dizajnu, arhitekturi i korištenju javnih prostora te socijalnim inovacijama koje se temelje na kulturi. Riječ je prije svega o sljedećim izazovima:

- Suradnja među istraživačima te između istraživača i industrije ograničena je, rad u području istraživanja i razvoja nije dovoljno koordiniran te nema dovoljno razmjene metoda, rezultata i najbolje prakse. Osim toga, većina istraživanja u tom sektoru nije prevedena, pa dolazi do ponavljanja istraživanja jer istraživači često ne znaju da se projekti slični njihovima već provode.
- Kreativni klasteri i inovacijski centri nisu dovoljno integrirani.

⁸ Kulturni i kreativni programi na europskim sveučilištima uglavnom su usmjereni na samu kreativnost pa osobe koje diplomiraju na takvim studijima nisu uvijek spremne za ulazak na moderno tržište rada jer im nedostaju transverzne vještine (npr. poduzetništvo, digitalne vještine, financijsko upravljanje). Kad je riječ o visokim učilištima, EU zaostaje za SAD-om u komunikacijskim i medijskim studijskim programima (iako sveučilišta u EU-u postižu bolje rezultate u tradicionalnijim disciplinama kao što su umjetnost, dizajn ili scenska umjetnost).

- Znatan udio regionalnih prioriteta pametne specijalizacije u Europi odnosi se na kulturu iz različitih perspektiva (npr. kulturnu baštinu, kreativnu industriju itd.). S obzirom na važnost kulture i kreativnosti u gospodarskom i socijalnom razvoju gradova i regija te na njihovu sposobnost da doprinesu smanjenju razlika u Europi, ZZI u području kulturne i kreativne industrije ima velik potencijal.

Izazovi povezani sa **zapošljavanjem, gospodarskom otpornosti i pametnim rastom u Europi** uključuju gospodarska pitanja kao što su nezaposlenost (osobito nezaposlenost mladih) i globalna konkurencija.

- Tržišna je koncentracija visoka: približno 50 % ukupnog prometa i dodane vrijednosti stvara se u Njemačkoj, Ujedinjenoj Kraljevini i Francuskoj.
- Digitalizacija i globalizacija izazov su za europske industrije i snažno utječu na načine na koje umjetnici proizvode i distribuiraju svoja djela i povezuju se s publikom. Krah tržišta DVD-a, nova očekivanja potrošača i nezaustavljiva snaga američkih studija u paru s rastom globalnih digitalnih divova kao što su Amazon, iTunes, Google i Netflix utjecali su na tradicionalni lanac vrijednosti.

Naposljetku, uloga **Europe kao globalnog dionika** uključuje potrebu za boljim širenjem kulturnog sadržaja koji nastaje u Europi. Europa treba ostati konkurentna u globalnoj digitalnoj utrci u stvaranju novih tehnologija (npr. umjetna inteligencija, internet stvari, lanci blokova) za koje je kulturna i kreativna industrija važan proizvođač sadržaja, proizvoda i usluga. Osim toga, na globalnoj razini kulturna i kreativna industrija (npr. dizajn, arhitektura itd.) aktivno doprinose održivom razvoju i potiču zelene inovacije, a kulturni sadržaji (književnost, film i umjetnost) mogu skretati pozornost na ekološke probleme i utjecati na javno mnijenje.

(8) Važnost i učinak

ZZI EIT-a u području kulturne i kreativne industrije svojim će cjelovitim i integriranim pristupom pomoći u svladavanju opisanih izazova. Budući da će obuhvatiti gotovo sve aspekte naše svakodnevice, društva i gospodarstva, imat će velik gospodarski i društveni učinak te stvarati strateške prilike za gospodarske, tehnološke i socijalne inovacije.

Inovacije koje se temelje na kulturi i kreativnosti jačaju europsku konkurentnost i izravno, osnivanjem novih poduzeća i otvaranjem radnih mjesta, i neizravno, stvaranjem međusektorskih koristi za šire gospodarstvo, poboljšavanjem kvalitete života i povećanjem privlačnosti Europe. Kulturna i kreativna industrija sve se više smatra novim izvorom pametnog, održivog i uključivog rasta i radnih mjesta jer u EU-u već zapošljava više od 12 milijuna ljudi, što je 7,5 % zaposlenih u cijelom našem gospodarstvu.

Doprinos kulture i kreativnosti inovacijama nije ograničen na izravni učinak te industrije jer su sve češći pokretači inovacija općenito netehnološki čimbenici kao što su kreativnost, dizajn i novi organizacijski procesi ili poslovni modeli. Konkretnije, kulturna i kreativna industrija sa specifičnim lancima vrijednosti (npr. glazba, dizajn, moda, audiovizualni sektor, videoigre, arhitektura...) imaju velik inovacijski kapacitet u gospodarskom smislu te mogu potaknuti inovacije u drugim gospodarskim sektorima.

Kultura i sudjelovanje u kulturnim aktivnostima izravno utječu na dobrobit građana. Kulturna i kreativna industrija jača društvene vrijednosti kao što su identitet, demokracija i sudjelovanje u zajednici. Kultura ima velik potencijal da ojača osjećaj pripadnosti Europi, gdje se raznolikost smatra prednošću. To je presudno za otpornost, socijalni pristup, socijalnu koheziju, borbu protiv radikalizacije, rodnu ravnopravnost, svladavanje europskih političkih nesigurnosti i ispunjenje potrebe za jedinstvom.

ZZI EIT-a u području kulturne i kreativne industrije poticat će prilike za umrežavanje, suradnju, zajedničko stvaranje i prijenos znanja među sektorima obrazovanja, istraživanja i poslovanja, i unutar kulturnog i kreativnog sektora i s drugim društvenim i gospodarskim sektorima. Pokrenut će inicijative s pristupom „odozdo prema gore” i „odozgo prema dolje” na regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a. Razvit će potrebne okvirne uvjete za stvaranje i unapređenje novih pothvata u području inovativnih ekosustava. Za istraživače i studente različitih disciplina (uključujući umjetnost, društvene i humanističke znanosti, poduzetništvo te primijenjene i tehničke znanosti) te poduzetnike iz kulturne i kreativne industrije i drugih sektora ZZI će osigurati znanje i vještine potrebne za stvaranje inovativnih rješenja i njihovo pretvaranje u nove poslovne prilike. Omogućit će daljnje uzajamno obogaćivanje s drugim gospodarskim i industrijskim sektorima te djelovati kao akcelerator za inovacije.

(9) Sinergije i komplementarnosti s postojećim inicijativama

ZZI u području kulturne i kreativne industrije bio bi komplementaran s nizom drugih inicijativa Unije i država članica. Glavne očekivane sinergije na razini EU-a prikazane su u nastavku.

Očekuje se da će ZZI u području kulturne i kreativne industrije uspostaviti snažne sinergije s relevantnim inicijativama politike u okviru Obzora Europa, a posebno njegova stupa II. s klasterom [uključivo i sigurno društvo] i njegovim područjima intervencije povezanim s kulturnom baštinom i demokracijom. Budući ZZI mogao bi osigurati vrijedne horizontalne ulazne podatke za različite aktivnosti koje će se provoditi u okviru klastera [digitalizacija i industrija], posebno u području proizvodnih tehnologija, u kojem potreba za razvojem novih proizvoda uvelike ovisi o kulturnoj i kreativnoj industriji. Osim toga, taj bi ZZI mogao bi učinkovito dopunjavati druge dijelove programa Obzor Europa, rad postojećeg ZZI-ja EIT Digital i djelovanja predviđena u drugim programima EU-a kao što su InvestEU, Digitalna Europa ili fondovi kohezijske politike.

Novi program Kreativna Europa bit će vrlo važan za aktivnosti budućeg ZZI-ja u području kulturne i kreativne industrije. U tom se programu biraju tematska područja i posebni pozivi povezani s nekima od spomenutih izazova s kojima se taj sektor suočava (npr. vještine i zapošljavanje kreativaca, poslovni modeli itd.) te je potrebno razviti snažne sinergije i komplementarnosti. Također u okviru programa Kreativna Europa, a u kontekstu ograničenog pristupa financiranju za kulturni i kreativni sektor, mogu se očekivati sinergije s Instrumentom jamstva za kulturni i kreativni sektor, financijskim mehanizmom za potporu širenju kulturnih i kreativnih projekata pružanjem usluga osiguranja financijskim posrednicima.

Preko platforme za strategiju pametne specijalizacije u području industrijske modernizacije utvrđen je niz strategija u području istraživanja i inovacija koje su usmjerene na kulturnu i kreativnu industriju te razmatraju uključivanje velikog broja poduzetničkih dionika kako bi se stvorile nove poveznice među lokalnim resursima, potencijalnim tržištima i društvenim izazovima. Promicanje novih partnerstava među istraživačkim organizacijama, poduzećima i javnim tijelima jedna je od glavnih stavki u strategijama pametne specijalizacije, što zahtijeva uspostavu novih platformi za suradnju.

Zaključak

ZZI EIT-a u području kulturne i kreativne industrije najprimjereniji je za suočavanje s opisanim velikim gospodarskim i društvenim izazovima. Kreativnost je ključan pokretač inovacija, a ZZI u tom području ima kapacitet za oslobađanje potencijala kreativnosti temeljene na kulturi i za doprinos jačanju europske konkurentnosti i pametnog rasta.

ZZI EIT-za kulturnu i kreativnu industriju činit će sljedeće:

- smanjiti rascjepkanost inovacijskog okruženja kulturnog i kreativnog sektora poticanjem stvaranja inovacijskih ekosustava koji će povezati dionike i mreže među sektorima i disciplinama na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a,
- osposobiti sljedeći naraštaj inovatora u sektorima kulturne i kreativne industrije tako da im osigura poduzetničke i tehničke vještine potrebne za uspjeh u izrazito promjenjivom okruženju,
- doprinijeti razvoju odgovarajućih okvirnih uvjeta za transformaciju ideja u nov tehnološki razvoj i socijalne inovacije koji će poboljšati kvalitetu života građana EU-a i donijeti im koristi,
- poticati stvaranje i razvoj novih pothvata u kulturnom i kreativnom sektoru mobilizacijom ulaganja i dugoročnim obvezama iz poslovnog sektora,
- ostvariti sinergije s postojećim ZZI-jima i drugim europskim partnerstvima, programima i inicijativama kako bi poticali inovacije i izvan kulturne i kreativne industrije, u drugim gospodarskim sektorima,
- iskoristiti kreativnost i kulturnu raznolikost Europljana za jačanje položaja EU-a kao globalnog dionika u kulturnoj i kreativnoj industriji.